

Paul Editions

Casa Presei Libere 1, corp C1, Sector 1, București

www.pauleditions.ro

e-mail: pauleditions@gmail.com

tel: 0730.660.427; 0731.884.583

Redactare / Tehnoredactare: *Nicoleta Monoran*

Coperta: *Paul Editions*

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Nora, Alexandru

FEMEIA AȘA CUM E / Alexandru Nora – București: Paul Editions, 2025

ISBN: 978-630-6588-69-5

Alexandru Nora

Femeia așa cum e

Paul Editions

CUPRINS

Sfaturi de bunică pentru viitoarele soții	9
Jurnalul unei surori de caritate	35
Femeia așa cum e	133

Familia și rolul femeii în familie

Nu spun nimic nou zicând că familia este baza societății. Ea este ca prima moleculă a unui tot ce se numește țară. Câtă importanță are dar familia pentru acest tot!

Dacă în familie bărbatul e stâlpul sprijinitor în afară, femeia are rolul principal în interiorul casei.

Femeii îi este dat a face ca legătura între membri care compun familia să fie mai strânsă. Ei îi este dat ca relațiile între dâșii să aibă acea armonie care e necesară pentru ca ele să nu sufere nici o încordare. Ei îi revine dar locul de căpetenie, căci ea domnește la căminul casnic. Aici ea n-are nici o concurență, deoarece și bărbatul tot aici trebuie să găsească sprijinul sufletesc în momentele grele ale vieții.

Tot ea este educatoarea copiilor. Ea are sarcina de a forma tinerele lor suflete și a face din ei oameni de bine, căci cum zice Jules Simon: „Izvorul vieții morale nu este decât la ele (la mame). Noi putem scrie cărți, zice el, să facem teorii asupra datoriei și a sacrificiului, însă adevărații profesori ai moralei sunt femeile”.

De femeie și numai de ea depinde ca interiorul casnic să ia acea înfățișare caldă și mulțumitoare care-l face pe bărbat să se lipsească de distracții exterioare care nu mai au pentru el farmecul căminului său. Iar copiii își amintesc până la adânci bătrâneți de acel cuib unde, pe lângă dulcile îngrijiri, au primit de la mama lor primele povește și primele pilde de bună purtare. Această amintire rămâne sfântă și pentru cei crescuți în palate și pentru cei a căror copilărie s-a petrecut în cea mai umilă căsuță.

Vedem dar că, grija mare a părții sufletești revine femeii.

Femeia ca stăpână de casă sau gospodină

Femeia mai are un titlu care trebuie să o măgulească atât cât și acel de soție și de mamă: ea este stăpâna casei, sau, mai bine zis, buna gospodină a casei. Și în direcția aceasta rolul ei este însemnat și cu mare înrâurire pentru propășirea, familiei. Într-adevăr, dacă bărbatul e cel ce aduce prin munca lui necesarul și chiar îmbelșugarea în casă, femeia, prin îndemânarea ei în buna întrebuințare a acestui câștig, va face ca toți dimprejurul ei să aibă maximul de mulțumire în traiul zilnic, cu cea mai mică cheltuială. E un proverb vechi românesc pe care mama noastră ni-l spunea adesea și care sună: bărbatul poate să care cu carul, dar dacă femeia risipește numai cât trece prin urechea acului, nu poate fi spor în acea casă. Dar încă în casa unde femeia risipește sau lasă să se risipească cu carul!

Și când te gândești că unele femei găsesc înjositoare, preocupări de felul celor gospodărești!

Nu sunt deloc contra instrucției cât de înaintată și înaltă a femeii; cu cât însă ea va fi mai instruită cu atât bunul mers al căsniciei se va resimți. Ea va pricepe mai bine pe bărbatul ei dacă acesta are o cultură mai aleasă; va ști să crească pe copiii ei în mod mai rațional și mai igienic; va ști să introducă în gospodăria ei îmbunătățiri ce sunt legate de noile progrese ale științei.

Ceva mai mult: sunt chiar pentru ideea să capete titluri și drepturi și mai ales iată pentru ce: se întâmplă des că, bărbatul a ajuns, la o vârstă nu tocmai înaintată (după un mariaj nu tocmai bogat), la o situație strălucită și cu un câștig îmbelșugat care procură o viață largă pentru nevasta

și copiii lui. Iată că pe neașteptate el este smuls de cruda moarte din sânul familiei lui. Se întâmplă atunci că această familie cade aproape în mizerie din starea înfloritoare în care se afla. Văduva, fie că nu poate (având copii) fie că nu vrea să se mai mărite, e redusă la o pensie neînsemnată, sau la un capital angajat în afaceri pe care ea nu le mai poate continua. Altfel va fi poziția ei, dacă, având titlurile și știința necesară, va putea ieși din simplul ei rol de înger păzitor al căminului, ca sa devină chiar susținătorul lui.

Antifemiștii se servesc de argumentul că, ce va deveni căminul dacă femeia va trebui să alerge și ea după agonisirea traiului? Dar câte profesoare nu și-au alăptat singure copiii? Și spun drept că am constatat un lucru aproape la toate femeile cu slujbă sau meserie, – și anume, că pun încă și mai mult preț pe momentele petrecute în cuibul lor. Multe din ele, sculate cu un ceas mai devreme, orânduiau totul pentru casă și apoi plecau la diferitele lor ocupații, fără ca prin aceasta, curățenia și ordinea generală a casei să fi suferit câtuși de puțin.

Educația copiilor. Educația fizică

Educația copiilor cuprinde 3 părți fundamentale: Educația fizică, educația morală și educația intelectuală. Educația fizică și cea morală cad în mod deosebit în sarcina femeii.

Tânăra fată, după un an sau doi de căsătorie, devenind mamă, e, cel mai adesea, foarte stângace și neștiutoare în noul ei rol. Presupunând cazul că nu mai are mamă sau vreo soră mai mare a cărei experiență să-i fie de ajutor, nu totdeauna va avea lângă dânsa un doctor special care să o inițieze în primele noțiuni de igienă, de mică psihologie chiar, necesare la îngrijirea și educația copilului din prima zi.

Bineînțeles nu mă voi pune să fac aici un curs de educație infantilă; mă voi mulțumi a da numai câteva sfaturi sumare viitoarelor soții și mame pentru modul de a da hrana și primele îngrijiri copilășului.

Pentru hrană le sfătuiesc cu insistență, să întrebuițeze noua metodă (nouă la noi) de a hrăni copilul cu ora începând această regulă chiar de la 2-3 săptămâni după venirea lui pe lume. Adică până la 3 luni din 2 în 2 ore și de la 3 luni până la 6, la 3 ore, și de aici înainte la 4 ore.

Tinerele mame, pe care le cunosc, și au întrebuițat acest sistem de alăptare, au constatat două lucruri: ușurarea fără seamăn pentru mame care sunt libere între timpuri pentru alte ocupații, și profitul îndoit pentru sănătatea copilului.

Acest sistem mai are și avantajul psihologic de a forma caracterul din fașă. Într-adevăr după câteva săptămâni de plânsete la copil și de greutate pentru mamă, micul prunc ajunge a se convinge că, nu de câte ori va plânge i se va

da de mâncare. Pe de altă parte fiind hrănit suficient, fără a-i încărca stomacul, digestia nu se va mai face cu țipete provocate de crampe.

Înfășatul complet nu este necesar decât câteva săptămâni, punând în urmă copilului numai o fașă la mijloc pentru a-l susține. Să lăsăm copilul cât mai mult în poziție orizontală, adică culcat în căruțul sau leagănul lui, căci ținutul în brațe e departe de a-i fi de folos. Să nu culcăm copilul pe saltele prea moi; să înlăturăm dar saltelele de puf și chiar pe cele de lână: o saltea de iarbă de mare sau de foi de porumb prezintă avantajul că poate fi întreținută mai curată, putându-se schimba des umplutura după ce am spălat fața.

Copilul trebuie bine învelit în timpul somnului ca să nu suferă de frig, însă se cere ca odaia în care doarme să fie cât mai des aerisită. Pe cât se poate, copilul să fie ținut afară la aer, căci aerul îl hrănește și-i priește tot atât cât și hrana.

Deși proverbul românesc spune: Nici toate ale doctorului etc. tot mai bine e să urmărim sfaturile găsite în cărțile celor autorizați să le scrie, decât să urmărim sfaturile unor persoane inculte, care pun la cale pe tânăra mamă la fel de fel de lucruri dăunătoare copilului, de ex.: baia prea fierbinte, capul prea îmbrobodit, mâncare din toate de la 3-4 luni și multe altele de felul acesta.

Chiar după ce s-a înțărcat copilul, același sistem de a-l hrăni la ore regulate, va trebui urmat, indiferent dacă părinții nu pot avea prânzurile la ore fixe, din diferite cauze.

Pentru culcatul lor asemenea să se respecte ora fixă. Este dar de osândit cu desăvârșire nenorocitul obicei al unor părinți de a plimba copiii după ei pe la toate spectacolele și grădinele, căci nimic mai pernicios pentru ei decât această viață neregulată.

Sunt destule spectacole ziua, la care putem duce copiii, fără a le lua din orele lor de odihnă. Afară de asta, să facem din acele distracții un mijloc de imbold pentru copil, așa ca el să le considere ca o recompensă.

Sunt de ex.: subiecte de cinematograf bine alese, care îi

L
dau prilej multor învățăminte pentru el, și unde poate vedea lucruri foarte instructive. Să se evite însă subiectele politiste sau cu așa-zii apași sau pungăși, subiecte care ar putea lucra în mod vătămător asupra imaginației copilului.

Sunt iar piese de teatru, al căror subiect, fie instructiv, fie patriotic, va servi copilului nu numai ca distracție ci și ca învățăminte frumoase.

CAPITOLUL IV

Educația morală

Și aici rolul de căpetenie revine femeii. Proverbele cele mai vechi o spun; oamenii mari au recunoscut-o, căci chiar Napoleon I a zis: „Viitorul copiilor e opera mamelor”. În timpurile antice s-a zis la fel; de pildă, iată răspunsul soției lui Leonidas, dat unui trimis din Persia care se mira că femeile sunt atât de slăvite în Lacedemonia: „Este, zise ea, pentru că ele singure știu a forma oameni!”.

În zilele noastre, d-l Mehedinți, care se ocupă de aproape de ceea ce ar putea schimba viața la țară, spune și el: „Pentru a îndrepta educația unui popor cuvântul cel dintâi trebuie să-l spună mamele. E așa de neînălăturabil rolul lor, încât putem afirma că, orice ar face biserica, școala, și toate măsurile Statului, dacă mamele nu vor fi bune – din ce în ce mai bune – zadarnice vor fi toate silințele”.

„Părintele cel mai bun, cel mai instruit, nu poate să facă nimic pentru educația copiilor, dacă soția lui nu va lucra în concordanță cu el“ (d-ra Wirth).

Fiind mai aproape de dânsii, ea le dă primele noțiuni de religie, de morală și de bună purtare. Ea le insuflă ordinea, dragostea de lucru, ura și disprețul pentru toate urâciunile sufletești. Ea le va arăta școala și învățătura ca ceva înălțător, ca o recompensă chiar, iar nu ca o amenințare de ceva rău, cu vorbe ca astea: „Să știi că dacă nu ești cuminte, te trimit la anul la școală!”

Tot mama îi va lămuri copilului, în toate împrejurările, că învățătura e ceva cât mai atrăgător, pentru a-l face astfel dornic de a o căpăta și ca să nu privească cartea și școala ca o povară urâtă și grea de dus.

Acest mijloc e mult mai eficace, mai mălțator, mai puternic ca imbold pentru copil, decât făgăduieli de jucării și de cadouri, al căror efect dispare lesne prin blamarea timpurie a copilului și care îi mai falsifică și judecata deoarece ajunge să-și închipuie că silința lui e o recompensă pentru părinți iar nu un bine pentru el.

Educația copilului trebuie începută din primele luni ale existenței lui, atunci când nu este încă decât un mic animal. De atunci chiar, va trebui să simtă că sunt lucruri care îi sunt permise și altele nu. Dacă-l lăsăm cu totul în voia lui va fi mai greu să-l înfrânăm mai târziu. E greșită ideea unor mame de a-l lăsa să facă ce vrea până la 4-5 ani. Cu cât e mai greu la acea vârstă să înțeleagă că nu totul îi este permis! La 4-5 ani îi va trebui mamei mult mai multă energie, posibil fiind ca copilul să fi luat unele obiceiuri urâte care nu vor mai putea fi schimbate.

Să ne iubim copiii cu adevărat; să-i iubim pentru ei, iar nu pentru noi, care dintr-o milă ușuratică nu vrem să-i vedem plângând atunci când sunt mici: astfel le pregătim suferințe adevărate pentru mai târziu, când vor fi mari, lăsând să crească în ei unele pasiuni care mai târziu îi vor nenoroci. Căci multe pasiuni, ca să nu zic mai toate, ies la iveală din mica copilărie. Și pentru asta mă sprijin pe spusele marilor autori. Moralistul francez Montaigne susține că: „Cele mai mari vicii ale noastre își iau începutul în cea mai fragedă copilărie și conducerea noastră principală stă în mâna doicilor (adică a mamelor). Filozoful Joseph de Maistre, care s-a ocupat atât de mult de educația fiicei lui, zice și el: „Ceea ce se numește om, adică omul moral, e poate deja format la 10 ani și va fi totdeauna o mare nenorocire dacă acea formare n-a primit-o pe genunchii mamei sale“.

Așadar mama nu va neglija nimic în educația copilului și să nu i se pară lucru neînsemnat o înclinație descoperită la copil, fie în bine fie în rău.

Știu bine că nu vom schimba cu totul fondul caracterului cu care un copil se naște, însă prin o educație atentă

și serioasă, câte asperități din acel caracter vor putea fi rotunjite și îndulcite! Dar cine oare poate vedea mai bine decât mama, care sunt acele asperități? Și cine mai bine ca ea va ști să i le rotunjească? Numai ochiul ei atent și iubitor (însă fără orbire) va avea discernământul necesar pentru ca să nu-i scape din vedere cutare sau cutare aplecare urâtă, care luată din scurt și combătută la vreme va ajuta pe copil a se tămădui de ea.

*

Cu insistență se atrage atenția tinerelor mame de a evita o mare greșală față de copii: să nu repete față de ei cuvintele lor (drăgălașe într-adevăr) sau faptele lor, care li s-au părut mai extraordinare. Le strică caracterul, face din ei niște maimuțe crezute și închipuite, care joacă totdeauna un rol pentru a fi aplaudate. Nu mai sunt copii, ajung nesuferiți la lumea străină, și, cu timpul, poate și la cei dimprejur.

Copilul să fie copil; să nu-l scoatem din sfera lui copilărească: să se joace, să alerge, să creadă până târziu în Moș Crăciun și Sf. Nicolae. Să nu-l blazăm și să-l facem s-ajungă a spune ce a auzit vestita scriitoare din „Annales politiques et litteraires“, d-na Yvonne Sarcey: „Mamă, mai repetă vorba de spirit (le bon mot) care am zis-o ieri“!!!

Să nu creadă mama că, copilul ajuns om matur (când poate judeca) o va iubi mai puțin pentru o asprime sănătoasă întrebuințată ca remediu. Vă pot da două exemple. Un băiat, fiu unic între trei fete, care prin slăbiciunea mamei sale, rămasă văduvă, ajunsese destul de rău, spunea cu amar: „Hei!, nu ajungeam un om de nimic dacă mămica nu m-ar fi răsfățat atâta și ar fi știut să mă dojenească la vreme!“.

Altul din contră, ajuns unul dintre cei mai iluștri generali ai noștri, ieșit întâiul din toate școlile, era mai adânc mișcat când vorbea de tatăl său decât când amintea de mama lui, care, totuși oricine o știa, fusese o sfântă. „Este adevărat, zicea el, era o sfântă; însă tata m-a făcut om cumsecade.“

Biata mamă era prea slabă față de mine, și dacă tata n-ar fi fost atât de energetic, neiertându-mi nimic, nu se știe ce ieșeam!”

Nu zic doar că numaidecât trebuie să administrăm corecția în educație, fiecare copil trebuie luat după firea lui, cu modul care vedem că ne reușește mai bine. Unul cu binele și cu convingerea, pe altul cu indiferența, un altul va fi simțitor la umilințe față de străini, și în fine vom întrebuința mijloace de fapt când toate celelalte mijloace vor fi rămas zadarnice.

În principiu, orice pedeapsa e bună, dacă e dreaptă, bine meritată și aplicată fiecăruia după firea lui! Să nu pedepsim copilul pentru că în momentul acela avem nervi sau alte nemulțumiri; să nu-l pedepsim dar din capriciu, căci o pedeapsă nedreaptă aduce după sine lipsa de efect. Pe urmă, chiar muștrat pe drept, copilul, hărășat, nu mai ține socoteală nici de muștrare, nici de pedeapsă; și ce înrâurire mai poți avea asupra unui copil nepăsător!

De obicei, mamele sunt mult mai slabe față de băieți. Această slăbiciune mai e întreținută și de ideea că unui băiat și bărbat, mai târziu, totul îi va fi permis. De ce? Oare cele zece porunci ale lui Dumnezeu n-au fost ele scrise deopotrivă pentru bărbați și femei, pentru băieți și fete! Oare când Biblia și Evanghelia ne spune că, să ne ferim de păcate, au spus că asta e numai pentru fete și femei?! Să răsfoim cărțile noastre sfinte și nicăieri nu vom găsi această deosebire.

De ce dar, cu această educație greșită dată băieților, să făurim noi singure, mamele, suferința fetelor noastre, făcând din acești băieți niște autocrați plini de egoism și convinși că toată lumea n-a fost creată decât pentru ei!

Să insuflăm deopotrivă copiilor noștri spiritul datoriei. Să știe și băieții că sunt lucruri care nu sunt permise nici de religie, nici de morală. Să facem din ei cetățeni cinstiți, precum și soți demni de stima și dragostea tovarășei lor și de respectul nemărginit al copiilor ce vor avea.

Acest respect pentru părinți îl vom practica noi înșine cu sfințenie față de bătrânii noștri, silindu-ne a le îndulci traiul ultimilor ani din viață. Găsesc că: precum răsfațăm copiii care abia încep viața, tot astfel se impune să răsfațăm pe bătrâni, care au ajuns la sfârșitul ei.

Se simte azi o mare pornire a noilor generații să nu mai aibă acea dragoste respectuoasă pe care unii din noi au apucat-o la mai marii noștri față de cei bătrâni. Nu faceți dar haz, tinere mame, când copiii voștri au aerul de a lua în batjocură toate cele spuse de părinții voștri.

Gândiți-vă că veți ajunge bunici la rândul vostru și veți plăti scump acea slăbiciune față de copiii voștri! Vă veți aminti prea târziu de suferințele bătrânilor. Îndrumați tinerele vlăstare prin pildele voastre de respect și dragoste pentru părinții voștri, la o purtare la fel față de voi, ajunși la bătrânețe.